CİNGÖZ RECAİ

NAZAR BONCUĞU

Birinci Seri

İkinci Kitap

CİNGÖZ RECAİ

NAZAR BONCUĞU

Birinci Seri
İkinci Kitap

Her Kitapta Başlı başına Bir Hikâye Var

Muharriri: Server Bedi

Tâbi ve Naşiri:
Orhaniye Matbaası
İstanbul
1340 (1924)

مین گوز رجاز ـ تک عادل الماده سرگذشتی

نظر بونجوغی

Bir kış gecesi, alafranga saat* dokuz buçukta, Beyoğlu sinemalarının birinin kapısında, epeyi kalabalık vardı. Bilet gişesinin yanında, uzun boylu, zayıf, zarif bir adam ayakta duruyor, yerinden hiç kımıldamıyor, gişeden bilet alanlara dikkatle bakıyordu.

Son derece özenli giyinmiş bir Müslüman hanımı, yanında kocasıyla birlikte, bilet gişesine yaklaştı, orta kat localarından birisinin biletini aldı, sinemaya girdi, bu kadın kocasıyla gişeden uzaklaşınca, uzun boylu adam gişeye yaklaştı:

"Orta katta, kaç tane boş loca var?" diye sordu.

Gişe memuru cevap verdi:

"Efendim, şimdi sizden evvel, bir hanımla bir bey orta kattan bir loca bileti aldılar, öteki localaların hepsi boştur."

"Kaç loca vardır?"

"On bir loca."

"Hepsini alıyorum."

Uzun boylu adam, cebinden derhal cüzdanını çıkararak on bir loca biletinin parasını verdi. Fakat sinemaya girmedi caddeye çıktı. Bir sokağa saptı. Keskin bir ıslık çaldı.

---

* Kitabın yazıldığı dönemde alafranga ve alaturka denilen iki cins saat kullanılırdı. **Alaturka saat**e ezani saat de denir. Bir mevkiin en yüksek noktasından güneşin batışı esas alınarak, bir başka deyişle akşam namazının kılınacağı vakit esas alınarak saatin 12.00'a ayarlandığı sistemdir. Mevsimlere göre değişiklik gösterir. **Alafranga saat** ise bugün kullandığımız saat sistemidir. Bugün ezani saat pek kullanılmamaktadır.

Bu ıslık sesi üzerine, yirmi beş otuz kişilik bir kalabalık derhal sokağa girdi. Uzun boylu adamla bir köşeye kadar yürüdüler.

Büyük demir kapısı kapanmış, taş bir hanın önünde, uzun boylu adam, etrafını saran kalabalığa dedi ki:

"Ahmet Bey'le karısı orta katta bir loca tuttular. Öteki locaların hepsi boşmuş. Onları da ben tuttum. Şimdi.. Siz su biletleri alınız ve o localara giriniz. Yalnız Ahmet Bey'le eşinin oturduğu locanın yanındaki locayı bana bırakın. Karanlıkta sinema oynarken ben şiddetli bir düdük çalacağım. Düdük sesini işitir işitmez, hepiniz localarınızdan fırlar, aşağıya koşar, salonda oturan ahalinin arasına karışır, 'hırsız var!' diye bağırırsınız. İşte yapacağınız şey budur. Alın biletlerinizi."

Uzun boylu adam, karşısındakilere loca biletlerini dağıttıktan sonra ayrıldı. Yanına bir de arkadaşını alarak sinemaya girdi. Orta kata çıktı. Ahmet Bey'le karısının oturduğu locanın köşesinde locaya girdi.

Arkadaşıyla konuşmaya başladı:

"Halit! Bu işler zannettiğin kadar kolay değildir. Ahmet Bey vesveseli bir adamdır ufacık bir şeyden şüphe edecek olursa işlerimizin altı üstüne gelir."

"Sen hiç merak etme. Ben herifi locadan dışarı çıkarmayı üstleniyorum."

"Yalnız locadan dışarı çıkarmak kâfi değil, onu koridorda oyalamak da lazım."

"Onu da yaparım."

"Fakat yapamazsan, herif locaya döner, iş fenaya sarar."

"Her şeyi anlıyorum; sen hiç merak etme."

"Birinci perde bittikten sonra, ikinci başlarken..."

"Pekâlâ."

İki arkadaş böyle gizlice konuştuktan sonra arkala-

rına dayanarak, sinemanın birinci kısmını seyretmeye başladılar. Uzun boylu genç, hep sinema perdesine bakıyorsa da oyunu seyretmiyor, zihninde başka şeylerle meşgul görünüyordu.

Nihayet birinci kısım bitti. İkinci kısım başlarken, uzun boylu gencin arkadaşı ayağa kalktı. Locanın kapısını açtı, dışarı çıktı, bitişik Ahmet Bey'in locasının kapısına vurdu:

"Beyefendi! Af buyurunuz ama sizinle iki dakika görüşmek istiyorum."

"Acele mi?"

"Acele."

"Buyurunuz öyle ise."

"Burada konuşmayalım beyefendi. Aşağıya, büfeye inelim. Sizi sinemanızı seyretmekten alıkoyacağım ama, iş çok acele. Kusurumu affediniz."

Ahmet Bey ayağa kalktı, koridora çıktı, beraber yürüdüler.

Uzun boylu adam, Ahmet Bey'in karısının locada yalnız başına kaldığını görünce, hemen cebinden bir mendil çıkardı, katladı, dizlerinin üstüne, yaydı, sonra, bir paket pamuk açtı, yeleğinin cebinden çıkardığı küçük bir şişeden pamuğa birkaç damla sıvı döktü. Pamuğu mendilin içerisine yerleştirdi, ayağa kalktı.

Etrafına baktıktan sonra mendili havaya kaldırdı, bitişik locaya doğru eğildi.

Ahmet Bey'in karısı, bütün dikkatiyle sinemayı seyrediyordu. Uzun boylu adam, elindeki mendili birdenbire kadının burnuna götürdü, öteki eliyle saçlarından sımsıkı yakaladığı kadın, bu ani tecavüz karşısında, ne yapacağını şaşırmış, gık bile diyememişti. Başı arkaya sarktı. Üç dört kere nefes alınca mendildeki (kloroform) sıvısıyla bayıldı, kendinden geçti.

Uzun boylu adam, hemen kadının başından çarşafı çıkardı, kulaklarına takılı küpeleri, parmağındaki yüzükleri, kolundaki bileziği, altın ve elmaslı saati aldı hiç telaş etmeden pantolonunun ceplerine yerleştirdi. Yavaşça locanın kapısını açarak dışarıya çıktı.

Koridorda, arkadaşı Halit'le Ahmet Bey'in kendisine doğru geldiklerini gördü. Halit de uzun boylu adamı görünce Ahmet Bey'den ayrıldı, yanına geldi.

"Bitti mi?"

"Bitti. Kaçalım."

Uzun boylu adam, cebinden bir düdük çıkardı, öttürdü. Locaların kapıları açıldı. Yirmi, otuz kişi birden dışarıya fırladılar.

O sırada Ahmet Bey de locasına girmiş, karısının o halini görür görmez, karanlıkta: "Hırsız var! Hırsız var! Yakalayınız!" diye haykırmıştı.

Uzun boylu adamın maiyeti de aşağıdaki salona inerek, "Hırsız var! Hırsız var!" diye haykırmaya başladılar; ahali birbirine girdi. Lambalar yandı.

Halk, sinema memurları, polisler, zabıtalar, zabıta memurları Ahmet Bey'in locasına yığılmışlardı.

Kadın hâlâ baygın yatıyor, kendine gelmiyordu; yüzüne su döküldü, burnuna limon koklatıldı.

O sırada, locanın önüne biriken ahali arasından, kalpaklı bir adam çıktı, herkesi itip kakarak locaya girdi. Polisler bu adama selam verdiler.

Kalpaklı adam Ahmet Bey'e dedi ki:

"Ben Sertaharri Mehmet Rıza'yım. Karınıza birkaç şey soracağım."

Sertaharri Mehmet Rıza, İstanbul'da birçok zabıta muvaffakiyetleri kazanmış meşhur bir memurdu. Gözlerini açan kadına sordu:

"Herif locanıza mı girdi?"

"Hayır, bitişik locada oturuyormuş."

"Bağırmadınız mı?"

"Bayıldım."

"Bitişik localardan duymadılar mı?"

"Görmüşlerdir ama kimse imdada koşmadı."

Mehmet Rıza yüksek sesle mırıldandı:

"Hay melun hay! Bu Cingöz Recai'nin işidir, öteki localardakiler de onun avenesidir, çalınan eşyanız kaç lira kıymetindedir?"

"Küpeler bin beş yüz lira kadar ederdi. Yüzükler de bin... Saat, bilezik... filan... hepsi... dört bin lira."

Mehmet Rıza, locadan fırladı, merdivenlerden kuş gibi uçtu, sinema kapısına koştu, kapının önünde kestane satan zeki bir çocuğa sordu:

"Şimdi... buradan... uzun boylu bir adam çıktı... gördün mü? Ne tarafa gitti? Çabuk söyle."

Mehmet Rıza'yı kestane satan çocuk bile tanıyordu Resmini gazetelerde, kartpostallarda görmüştü. Yerinden kalktı:

"Gördüm ağabeyciğim, gördüm. Uzun boylu bir bey... Zayıf... Kara gözlü kara kaşlı."

"Evet. Çabuk söyle."

"Şimdi buradan bir beyaz otomobile bindi. Galatasaray'a doğru gitti."

"Yalnız mıydı?"

"Yalnızdı. Şimdi... şimdi... iki dakika evvel."

Mehmet Rıza, bir saniye düşünmeden, tekrar sinemaya girdi, telefona koştu. Galatasaray, Galata Merkezi'ne telefon etti.

"Beyaz bir otomobil geçerse yakalayınız, içinde Cingöz Recai vardır. Sinemada dört bin liralık mücevher çaldı. Fakat sakın otomobilden çıkarmayınız. Melun, belki de kaçar. Otomobili durdurunuz, etrafını çeviriniz

bana buraya telefonla haber veriniz."

Mehmet Rıza telefon numarasını haber vererek telefonu kapattı. Bir sigara yaktı. Sabırsızlıkla cevap bekledi.

Şimdiye kadar çok defalar Cingöz'le boy ölçüşmüş, hiçbirinde bu melun, bu yezit, bu habis fakat sevimli dolandırıcıyı ele geçirememişti. Bu sefer bütün zoruyla çalışarak, Cingöz'ü mutlaka enselemek istiyor. Eğer muvaffak olamazsa halk nazarında itibardan düşeceğini biliyordu.

Böyle düşünmekte iken telefon zili çaldı. Mehmet Rıza, hemen aleti eline alarak konuşmaya başladı:

"Alo... Alo... Neresi orası?"

"Galata merkezi. Mehmet Rıza Bey siz misiniz?"

"Evet benim ne haber var?"

"Dört yol ağzında beyaz bir otomobil yakalandı. İçinde tarif ettiğiniz gibi uzun boylu adam var. Fakat biz Cingöz'ü tanımıyoruz. O mudur, değil midir? Bilmiyoruz. Çabuk siz geliniz."

"Şimdi geliyorum. Sakın herifi otomobilden çıkarmayınız kendisine mahsus usulleri vardır, kaçmasın. Otomobili kontrol altına alınız. Şimdi ben gelirim."

Mehmet Rıza, ellerini sevinçle ovuşturdu. Nihayet, aylardan beri peşine düştüğü Cingöz'ü ele geçirmiş bulunuyordu. Eğer melunun üstünde, çaldığı eşyadan bulunacak olursa, Mehmet Rıza'nın bu muvaffakiyeti zabıta tarihine geçecekti.

Sertaharri, derhal bir otomobile atlayarak, dosdoğru Galata Merkezi'ne gitti.

Komiser muavini, Rıza'yı ayakta bekliyordu:

"Buyurun Rıza Bey... Tarif ettiğiniz otomobil yakalandı. Esasen başka bir otomobil de geçmemişti."

"Otomobil nerede?"

"Dört yol ağzında yakalandı, poğaçacı fırınının önünde duruyor. Etrafına iki kişilik nöbetçi koyduk."

"Buradan bana iki memur daha veriniz."

Mehmet Rıza, merkezden iki resmi memur daha yanına aldı, poğaçacı fırınının önüne doğru yürüdü.

Gerçekten, fırının önünde beyaz bir otomobil duruyordu. Yanında iki polis, şoförü yerinden indirerek kaldırımda bekletiyorlar, birbirleriyle konuşuyorlardı.

Mehmet Rıza, otomobile yaklaşırken, beraberine aldığı memurlara dedi ki:

"Ben otomobilin fırın tarafındaki kapısını açacağım. Siz öteki kapısında durunuz. Herifin kaçmak için ufak teşebbüsünü görürseniz üstüne atlayınız."

Mehmet Rıza otomobile yaklaştı. Kaldırımda bekleyen polislerin selamını aldı. Otomobilin pencerelerine baktı. Fakat içeride lamba yanmadığı için hiçbir şey görülemiyordu.

Otomobilin kapısına geldi, içeriye dikkatle baktı; alacakaranlık içinde, hiç kımıldamadan oturan bir gölge görüyordu. Otomobilin kapısını açmazdan evvel kaldırımda bekleyen polislere sordu:

"Kaç dakikadır bekliyorsunuz?"

"On dakika."

"Bu adam hiç kaçmaya teşebbüs etti mi?"

"Hayır. Daima böyle hareketsiz, sessiz oturuyor."

"Kendisiyle konuştunuz mu?"

"Hayır, şoförünü yerinden indirerek sizi bekledik. Hatta otomobilin kapısını bile açmadık."

"İyi ettiniz. Şimdi, otomobilin etrafını sarınız bu tevkif edeceğimiz adam Cingöz Recai'dir."

"Biliyoruz efendim."

"Pekâlâ. Ona göre hareket ediniz. Küçücük bir hatanız olursa bu herif kaçar."

"Baş üstüne!"

Polis memurları, tabancalarını çıkararak, otomobilin etrafını sardılar. Mehmet Rıza gülüyordu; cebinden kelepçesini çıkararak avucuna aldı, otomobilin kapısını açtı.

Cingöz Recai, otomobilin bir köşesine oturmuş daima öyle hareketsiz duruyordu. Karanlıkta yalnız, ceketinin düğmelerinin parıldadığı görülüyordu.

Mehmet Rıza, Cingöz'ün böyle hareketsiz durmasından biraz da kuşkulanmıştı fakat otomobilin basamağına bir ayağını basarak* yüksek sesle bağırdı:

"Haydi bakalım! Recai Beyefendi... Şu kelepçeye nazik ellerinizi uzatınız!"

Cingöz Recai, hâlâ yerinde kımıldamıyordu, ölü gibi hareketsiz duruyordu.

Sertaharri Mehmet Rıza, kaşlarını çatarak, Cingöz'e dikkatle baktı. Sonra cebinden elektrik lambasını çıkararak baktı. Mehmet Rıza da, polisler de, şiddetli bir hayret çığlığı kopardı, Cingöz Recai değildi. Bu, bir bastonla, otomobilin yastıklarına geçirilmiş, bir ceket, bir yelek, bir maske, bir de festen ibaret, cansız bir korkuluktu, Otomobilin karanlığı arasında, hareketsiz duran bir insana benziyordu. Otomobilin içinde başka hiç kimseler yoktu

Mehmet Rıza, öfkesinden çatlayacak gibi geri döndü nöbetçi memurlara haykırdı:

---

* O dönemin otomobilleri bu notta verilen resimde görüldüğü gibi iki yanında basamakları olan, şasisi yerden epeyi yüksek ve arkası fayton arabasına benzer şekilde düz araçlardı ve daha sonra göreceğimiz gibi otomobilin arka tarafına tamponun üstüne asılarak saklanmak mümkündü.

"Aptallar!.. Herifi kaçırmışsınız!"

Polis memurları vurulmuşa döndüler ikisi birden, şaşaladılar:

"Nasıl olur Rıza Bey? Gözlerimiz otomobilin kapılarından hiç ayrılmadı. İçinden kuş uçamaz."

"Kuş uçamaz ama, karga uçmuş işte!"

"İmkânı yok Rıza Bey, biz kapılardan gözümüzü bir saniye ayırmadık. Kapılar açılmadı."

Hepsi birden otomobile koştular. Mehmet Rıza, elektrik lambasını tuttu. O zaman büyük bir hayretle gördüler ki otomobilin döşeme tahtaları parçalanmış, kaldırılmış, Cingöz Recai, orada yere inerek timsah gibi yürümüş, göze görünmeden kaçmıştı.

Polis memurları otomobile atladılar. Makine hareket etti, karakolun önünde durdu. Şoförün ifadesi alındı. Şoför her şeyi inkâr ediyordu.

Mehmet Rıza düşündü: Muhakkak bu şoför, Cingöz'ün adamıdır. Muhakkak bu otomobil Cingöz'ün otomobilidir. Çünkü döşeme tahtaları, böyle fevkalade zamanlarda kaçmak için, vaktiyle hareketli bir tarzda yaptırılmıştı. Fakat, Mehmet Rıza, şoförün inkâr etmesine inanır göründü. Komiser muavinine gizlice:

"Şoförü serbest bırakınız, onu takip edeceğim!" dedi.

Şoför, ifadesi alındıktan sonra serbest bırakılmıştı. Otomobile binerken, haydut müşterinin döşemeleri parçalamasına kızmış gibi küfürler ediyordu. Mehmet Rıza, şoföre görülmeden, karanlıktan çıktı, otomobilin arkasına asıldı otomobil hareket etti.

Banka Yolu'ndan tekrar Beyoğlu'na çıkıyordu. Mehmet Rıza, otomobilin arkasında, cebinden elektrik lambasını ve aynayı çıkardı, tenha yollardan geçerken, yüzüne bir sakal yapıştırdı, gözlerini boyadı. Sertaharri, böyle işlerde o kadar pişkindi ki, kaşla göz arasında teb-

dili kıyafet eder, herkesi hayretler içinde bırakırdı.

Hatta, otomobil yürürken, sırtından ceketini de çıkardı. Ters çevirip giydi. Mehmet Rıza'nın ceketleri iki yüzlü idi. Hep başka başka şekilleri vardı. Birçok ceketlerinin bir tarafı sivil, bir tarafı da askeri, bir tarafı elbisesi, öte tarafı bahriye kıyafeti olarak yapılmıştı. Acele zamanlarda, Mehmet Rıza, derhal ceketini çıkarır, tersine çevirir. Bu suretle çarçabuk tebdili kıyafet ederdi.

Otomobil Altıncı Daire Yokuşu'nu çıkıyordu. Mehmet Rıza, tebdili kıyafet işini bitirdi. Artık şoförü cehenneme kadar takip edebilirdi. Bu herifin Cingöz Recai'nin adamı olduğuna zerre kadar şüphesi yoktu. İhtimal ki şimdi de, şoför, efendisini bulmaya gidiyordu. Şayet, Cingözle şoför buluşacaklarsa Mehmet Rıza, Recai'yi mutlaka enseleyecekti. Fakat ne olursa olsun, bu şoförün peşini bırakmayarak, bir ipucu elde edeceğine emindi.

Otomobil Galatasaray'a geldi, Taksim'e doğru yürüdü, tenha sokaklardan birine saptı. Küçük bir yokuş indi. Büyük bir apartmanın önünde durdu.

Mehmet Rıza, bu sokakları gayet iyi bilirdi. Önünde durdukları apartman hususi, kibar yüksek umumhanelerden biriydi. Burada ekseriya, bir kadın, tek başına bütün bir dairede oturur, âşıklarıyla yaşardı. Umumhane bile denemezdi.

Şoför otomobilden atlayarak apartmana girdi. Rıza arkasından yürüdü, herifin birinci kattaki dairenin kapısını çaldığını görünce sofada duran büyük bir sobanın arkasına gizlendi.

Şoför içeriye girdi, on dakika sonra çıktı. Kapıdan ayrılırken: "Peki usta! Merak etme!" demişti.

Mehmet Rıza bu kelimeleri işitince, Cingöz Recai'nin içeride olduğunu anladı. Çünkü Recai'ye bütün mai-

yetinin (usta) diye hitap ettiklerini biliyordu.

Şoför, kapıyı kapayarak merdivenlerden indi, gözden kayboldu. Mehmet Rıza, bu herifin peşine düşmek istemedi. Gizlendiği yerden çıktı, düşünmeye başladı: Cingöz Recai'nin o saatte, o dakikada, o saniyede, o apartmanda bulunduğuna şek ve şüphe lazım değildi. Anlaşılıyordu ki melun serseri, Galata'da yakayı kurtardıktan sonra, Taksim'de metresinin evine gelip gizlenmişti. Çünkü bu dairede gizli ve kibar fahişelerden birinin oturduğunu Rıza biliyordu. O halde ne yapmak lazım? Kapıyı çalıp içeriye girse, Cingöz'ü kaçırmak yahut bir tuzağa düşmek mümkündü. Oradan ayrılıp yanına bir, iki polis alsa, o zamana kadar Cingöz'ün savuşması mümkündü. Mehmet Rıza, Cingöz'ün patırtı ile, gürültü ile ele geçer bir mahluk olmadığını iyice biliyordu. Birçok defalar, Cingöz Recai ile göz göze, burun buruna gelmiş, fakat, yine herifi ele geçirememişti. Onu yakalamak için şeytani bir maharet lazımdı. Bütün bunlardan vazgeçilecek olursa yapılacak bir tek şey kalıyordu: Eve hırsız girmek, Cingöz'ü gafil avlamak, birdenbire kapana sıkıştırmak. Fakat, evin içinde başka kimler olduğunu da pek iyi bilmiyordu.

Ne olursa olsun, içeriye gizlice girmeye karar verdi. Yanında her zaman taşıdığı maymuncuk anahtarı da vardı. Bununla kolayca kapıyı açabilirdi.

Kararını verdi, kapıya yaklaştı, anahtar deliğinden baktı. Koridorda soluk bir lamba yanıyordu. Apartmanın içi tenha gibiydi. İçeriden hiçbir ayak sesi, konuşma sesi duyulmuyordu. Maymuncuğu anahtar deliğine soktu, çevirdi, kapının kiliti yerinden oynadı, kapı açıldı.

Mehmet Rıza, büyük bir ihtiyatla, kapıyı hiç gıcırdatmaksızın iyice açtı, içeriye girdi.

Uzun bir koridor görünüyordu. Bu koridorun üze-

rinde birçok buzlu camlı kapılar vardı. Bu odaların yalnız bir tanesinde elektrik lambası yanıyordu. Ötekiler tamamen karanlıktı.

Mehmet Rıza, ayaklarının ucuna basarak, lamba yanan odanın kapısına gitti, içeriye kulak verdi, biraz kahkaha karışık konuştuklarını duydu. Fakat... birdenbire... odadan bir ayak sesinin kapıya doğru geldiğini işitti, sıçradı, bitişik odanın açık duran kapısından içeriye daldı.

Bir kadın dışarıya çıkmış, tekrar içeriye girmişti.

Mehmet Rıza, bulunduğu karanlık odayı bitişik odadan yalnız büyük bir kapı perdesinin ayırdığını gördü. Perdeye yaklaştı, kendisini kumaşın dalgaları arasına gizleyerek, bitişik odayı gözden geçirdi.

Tam perdenin yanında bir karyola vardı. Yani, kimseye görünmeden perdenin kenarından karyolanın altına girmek de mümkündü. Karyolanın başında büyük bir koltuk duruyordu. Bu koltukta uzun boylu, zayıf, güzel bir adam, alaturka bir çubukla sigara tüttürerek oturuyordu, yarı soyunmuş bir halde arkasına uzanıyordu, gülüyordu. Mehmet Rıza, bu adamı hemen tanıdı: Cingöz Recai.

Kadın omuzlarında ipekli bir şal, kolları çıplak, son derece zarif giyinmiş, etine, dolgun, beyazdı. Kâh ayakta geziniyordu, kâh ta karyolanın kenarına ilişiyor, Cingöz'le gayet şuh, gayet şen konuşuyordu.

Mehmet Rıza, vücudunu daima perdenin kıvrımlarına gizleyerek bunların konuşmalarını dinledi.

Kadın, kahkahalarla gülerek soruyordu:

"Eee... Sonra? Meraktan çatlıyorum. Yarıda bırakma, anlat."

Cingöz Recai, koltuğa şahane yaslanıp ayaklarını uzatarak bir kahkaha salıverdi.

"Sonrası bu. Orta kat locaların hepsini satın aldım. Adamlarımı localara yerleştirdim.

"Senin o kadar adamın var mı?

"Benim İstanbul'da, maiyetimde çalışanlar üç yüz kişiyi geçer. Hem bunlar samimi adamlardır. Bundan başka bin kişi daha bulabilirim, millet aç... Lakırdıyı karıştırma. Adamlarımı localara yerleştirdim. Bizim Halit, ikinci perde başlarken, Ahmet Bey'in locasının kapısını vurdu."

"Ne cesaret!"

"Bunda harikulade bir şey yok. Tabii locanın kapısı açıldı. Halit, Ahmet Bey'e kibar bir selam verdi. Kendisiyle biraz görüşmek istediğini söyledi. Olur a, olamaz mı?"

"Tabii."

"Ahmet Bey de, şüphesiz merak etti, yerinden kalktı, sinemayı yarıda bıraktı, locadan çıktı. Ben hemen, mendilimle kloroformu hazırladım. Ayağa kalktım, birdenbire mendili kadının başına sardım. Öteki elimle de saçlarını çekiyordum."

"Bağırmadı mı?"

"Bağıramadı. Mendille hem ağzını, hem burnunu kapamıştım Ağzını açtı. Şiddetle içine çekti. Ağzından küçük bir feryat çıktı ama, tabii kimse duymadı. Ben mütemadiyen, kadının başını arkaya çekiyordum. Zaten sinirleri zayıfmış, çabucak bayıldı."

"Sonra?"

"Sonra, parmağından sana vaat ettiğim yüzüğü çekip aldım."

Cingöz, kendi parmağından bir kadın yüzüğü çıkardı, karşısındakine uzattı. Kadın, yüzüğü eline alır almaz, elektriğe döndü, evirdi, çevirdi, gözden geçirdi, sonra sevincinden deli divane olarak Recai'nin kucağına otur-

du, boynuna sarıldı:

"Mersi Cingözüm, çok mersi... Bravo... Aşkolsun... Bu hediyene nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum. Bu yüzüğü o karıdan ancak senin alabileceğini biliyordum. Kendine bir şey almadın mı?"

"Eee... hazır işe başlamışken... ben de üç, beş mücevher aldım."

"Güle güle kullan!"

"Eyvallah. Ama sen hikâyenin alt tarafını dinlemiyorsun."

"Anlat, kuzum, anlat."

"Sonra... Loca kapısından çıktım. Bir de baktım ki Ahmet Bey'le bizim Halit, yan yana geliyorlar. Düşün vaziyeti! Ahmet Bey'in karşısında Halit beni görür görmez; Ahmet Bey'den ayrıldı. Hemen düdüğü çaldım bizimkiler localardan fırladılar. Ben Halit'le beraber caddeye fırladım. Otomobilimiz duruyordu. Halit iyi şofördür, hemen makineyi işletti. Beyoğlu Caddesi'nden kuş gibi uçmaya başladık ben artık kurtuldum sanıyordum. Çünkü bizim zabıtanın uçan kuşu tutabileceğini hiç zannetmezdim. Fakat... Otomobil Galata'ya indi, orada bir eve uğrayacaktım. Küçük bir işim vardı."

"Eee?"

"Dört yol ağzına gelince... İki polis düdük çaldılar. Ve tabancalarını Halit'in burnuna uzattılar."

"Nee?"

"Tabii... Makine stop dedi, durdu."

Kadın, Cingöz Recai'nin bu sözlerini işitince dizlerinden kalktı, gözlerini açarak bağırdı:

"Polisin eline geçtin ha... Cingöz'üm... Tehlike geçirdin haa... Büyük geçmiş olsun... Nasıl kurtuldun? Anlat... Merak ediyorum... Korktun mu?"

"Korkmadım. Nasıl olsa yakayı sıyıracağımı biliyordum.

"Pekiyi."

"Yalnız... Bizi polislerin nasıl tanıdığına aklım eremiyordu. O zaman anladım ki, bu işin içinde, yine o domuz Rıza Bey'in parmağı var."

"Kör olsun!"

Mehmet Rıza, perdenin arkasından gülümsedi.

Cingöz lakırdısına devam ediyordu:

"Polisler otomobili kenara çektiler... Fakat içeriye girmediler; girseydiler, daha çabuk kurtulacaktım, biliyorsun ki bende, muharebelerde kullanılan boğucu gaz vardır. Birdenbire bunu onların yüzlerine sıkacak ve ikisini de sersemletip kaçacaktım. Fakat... Herifler, kapıyı bile açmadılar, otomobili dışarıdan göz hapsine aldılar. Otomobilin içi karanlık olduğu için beni göremediklerini biliyorum. Hemen ceketimi fesimi çıkardım. Cebimde, her zaman kullandığım maskelerden de bir tane aldım. Maskeyi fese taktım. Ceketimin içine de otomobilin kenar yastığını soktum. Hepsini bastonuma geçirdim. Mükemmel bir korkuluk oldu, bunu otomobilin köşesine dayadım; karanlıkta bir insandan hiç fark edilemeyecekti."

"Polisler sana bakmıyorlar mıydı?"

"Bizim Halit kurnazdır. Hemen otomobilden atladı, kaçmak ister gibi yaptı. Polisleri kendisiyle meşgul etti, bizim otomobilin döşeme tahtaları hareketlidir. İki vidasını oynatınca, tahtalar kalkar. Kaçmak için vaktiyle bundan, birkaç kere istifade etmiştim. Amerika'da hırsızların otomobilleri hep böyledir. Bu tahtaları söktüm. Çıt bile çıkmadı. Otomobilin altına indim. Bir tramvay geçinceye kadar bekledim. Boş bir tramvay geçiyordu. Arka tarafında kimse yoktu. Otomobilin altından çarçabuk çıkarak tramvayın demirine yapıştım. Polislerle aramda otomobil olduğu için beni görmemişlerdi.

Tramvaya asıldığımı gördüler ama, yabancı bir müşteri sandılar. Tramvayla bu sokağın köşesine kadar rahat rahat geldim."

"Halit nasıl kurtulmuş?"

"Sonra Rıza gelmiş, benim yerimde korkuluğu görünce etrafındakilere bağırıp çağırmış, Halit'i karakola götürmüşler, ifadesini almışlar, salıvermişler. Belki de Rıza onu bile bile salıverdi."

"Niçin?"

"Arkasından gidip beni yakalamak için."

"Öyleyse Rıza bizim apartmanın kapısına kadar gelmiştir."

Cingöz Recai omuzlarını silkti:

"Olabilir kapıda olduğunu bilsem, onu içeriye alır bir yorgunluk kahvesi ikram ederdim."

"Çok cesursun."

"Rıza'yı severim zeki ve cesur bir adamdır. Hakkıyla zabıta memurudur, Avrupa'ya gitse itibar kazanır."

Mehmet Rıza, bu sözleri işitince, bir kere daha güldü, içinden "sen şimdi Rıza'yı görürsün!" dedi. Eliyle daima revolverinin kabzasını okşuyor, Cingöz'ün üstüne hücum etmek için münasip bir zaman kolluyordu. Recai'nin o gece, orada kalacağını tahmin ediyordu. O halde Cingöz yatağa girdikten sonra üstüne hücum etmek daha münasipti. Hele uyku uyursa büsbütün gafil avlanmış çaktı.

Kadın, Cingöz'ün kucağına tekrar oturmuştu:

"Yaşa, Cingöz'üm, yaşa... Aşkolsun söyle bana... Benden bir şey iste yapayım... Sana canımı bile feda ederim."

"Ben senden canını istemiyorum. Yalnız... çıplak vücudunu isterim. Oda sıcacık... Çırılçıplak soyun, dizime otur."

"Üşürüm."

"Üşümezsin ben seni ısıtırım."

"Üşürüm ama... Ne bileyim ben... Üşeniyorum."

Cingöz yerinden kalktı, kadın oturdu. Recai yere eğildi, kadının iskarpinlerini, çoraplarını, sonra etekliğini, bluzunu ve bütün çamaşırlarını çıkardı. Parmakları bu bembeyaz vücutta dolaştıkça, kadın gıcıklanmış gibi titriyor, ürperiyor, ara sıra ufacık çığlıklar bırakıyordu. Beş dakikada çırılçıplak soyundu. Recai, odanın ortasına, tam elektriğin altına getirdi, bu mermer gibi vücuda tepeden tırnağa kadar baktı.

Mehmet Rıza, perdenin arkasında, sabırsızlanmaya başlamıştı. İçinden "vay zampara hayvan!" diye mırıldandı.

Recai kadını kucakladı. Gerdanından topuklarına kadar, binlerce buse ile öptü. Sonra elinden tuttu, koltuğa sürükledi. Kendi koltuğa oturdu ve kadını da ata biner gibi, dizlerinin üstüne oturttu. Çok sürmeden yatağa girdiler.

Mehmet Rıza, hiç vakit geçirmeden, perdenin kenarından karyolanın altına kertenkele gibi kaydı.

Cebinden revolverini çıkardı.

İkisinin de yorgun düşerek uyumalarını, horlamalarını bekliyordu, Fakat, onlar yorulmak şöyle dursun, karyolayı Rıza'nın başına yıkacak gibi itişiyorlardı. Sertaharri, içinden mütemadiyen küfrü basıyordu. Bir aralık hiç kımıldamaz oldular. O zaman da çeneleri açıldı.

Geveze Recai dır dır söyleniyordu:

"Melahatciğim... Güllaç gibi vücudun var... Dudakların dudaklarımda eriyor... Geçenlerde bir genç kızın koynuna girdim. Hani şu Kızıltoprak'tan kaçırdığım kız... Vallahi... Sana yeminle söylüyorum, inan... Sen ondan bin kat güzelsin."

"Hadi oradan yalancı."

Böyle maskaraca şeyler konuşup duruyorlardı. Mehmet Rıza, bunların sabaha kadar uyumayacaklarını düşündü, meydana çıkmaya karar verdi.

Revolverin ihtiyat tetiğini açtı, başını hafifçe karyolanın altından uzattı hiçbir gürültü yapmayarak, vücudunu saklayarak, yavaş yavaş karyolanın altından çıktı ve boylu boyunca uzandı.

Fakat kadın karyolanın altında küçük bir takırtı işitmiş Recai'nin ellerini tutmuştu:

"İşitiyor musun Cin?"

"Ne var?"

"Karyolanın altında bir takırtı oldu."

"Yalnız biz muhabbet edecek değiliz ya, fareler de aşka geldiler."

"Hayır... Hayır... Bunlar fare değildir... Bizim odada fare ne gezer?"

Cingöz Recai kahkahalarla gülüyordu. Mehmet Rıza, olduğu yerden bir kaplan gibi sıçrayarak, yatağın başına dikildi, revolveri Cingöz Recai'yle kadının üstüne bir kahkaha salıverdi:

"Fare değil, benim!"

Kadın korkudan ölü gibi sapsarı olmuştu, Recai'nin parmaklarını kıracak gibi ellerini sıkıyordu. Cingöz hiç kımıldamadı, neşeli, kayıtsız, alaycı gözlerle Rıza'ya bakıyordu:

"Vay! Vay! Fare değil, Rıza Bey'miş. Fare değil, tavşanmış! Hayır ola Rıza Bey? Seni hangi rüzgâr attı. Bir ara kahvemizi içmeye mi geldin? İyi ama... Vakit pek geç. Mevsimsiz bir ziyaret bu."

Mehmet Rıza, revolverini daha fazla yanaştırarak cevap verdi:

"Bizim ziyaretlerimiz bu vakit olur keyfinizi bozdum ama kusura bakmayın. Hayatta iyi ve fena saatler

vardır. Ekseriya bunlar birbirini takip eder. Şimdi... Ümit ederim ki beni çok ayakta bekletmezsin. Hemen bileklerini uzat, kelepçeyi geçireyim."

Cingöz Recai daima soğuk kanlı, kendine hâkim ve pek alaycıydı. Rıza'nın revolveri ne kadar yakınlaşırsa yakınlaşsın telaşa lüzum görmüyordu. Kahvede iskambil yahut tavla oynayan bir adamın neşesiyle gevrek gevrek güldü:

"Hay Rıza Bey hay... Bileklerime kelepçe geçirmek çok hoşuna gidiyor ha... Belki de yalnız bu zevk için yaşıyorsun. Fakat... Rızacığım... Pek acele değil mi? İzin ver de şu Cingöz beş on dakika daha serbest kalsın."

"Bir dakika izin veremem. Artık alayı da bırakalım. Birden yüze kadar sayacağım. Oradan aşağıya inip de kelepçeyi giymezsen ateş ederim."

Recai güldü:

"Bana kıyacaksın ha! Yapma be!"

Fakat kadın çok sinirlenmişti, Rıza'ya bağırdı:

"Siz kimsiniz odama ne hak ile giriyorsunuz? Burası han mı? Otel mi?"

Rıza kadına hakaret dolu bir nazarla baktı:

"Ben sertaharri memuru Rıza'yım. Her yere girerim size gelince biraz evvel sizin ne mal olduğunuzu gözlerimle gördüm."

Bu hakaret üzerine Cingöz Recai ciddileşti:

"Rıza Bey!" dedi, "işi pehlivanlığa dökmeyelim. Aciz bir kadını tahkir ermek zırva bir harekettir. Senin için en hoş yapılacak şey hemen buradan savuşmaktır. Çünkü?"

"Çünkü?"

"İş kavgaya dökülürse zararlı çıkarsın, yanımızdaki odada benim de pehlivanlarım var. Bir ıslıkta buraya damlar, senin pastırmanı çıkarırlar."

Cingöz'ün bu tehdidi üzerine, Mehmet Rıza'nın gözlerinden ateş saçıldı. Sertaharri memuru öfkelendi, revolverini Recai'nin şakağına dayadı ve emretti:

"Baksana bana külhanbeyi! Artık senin kırdığın ceviz, bini aştı. Birden yüze kadar sayıyorum, ellerini uzatmazsan..."

Fakat sözünü bitirmemişti. Cingöz Recai keskin bir ıslık çaldı. Mehmet Rıza, ıslığı duyar duymaz, arkadan bir tecavüze uğramamak için, başını geriye çevirmişken, Cingöz Recai, sertaharrinin revolveri tutan bileğini yakaladı ve zabıta memurunun karnına öyle müthiş bir tekme yapıştırdı ki, Mehmet Rıza yere yuvarlanıp kaldı.

Cingöz yataktan fırladı, hoş olmayan bir halde serilen Rıza'nın göğsüne dizini dayadı, çelik gibi sert parmaklarını boğazına bastırdı. Kadına bağırdı:

"Melahat! Kloroform şişesini getir!"

Rıza, Cingöz'ün altında kıvranıyor, kurtulmaya çalışıyor, fakat, Cingöz'ün kıskaç gibi parmaklarıyla boğulmak tehlikesi altında büyük bir hareket yapamıyordu. Kadın deli gibi, çırılçıplak yataktan fırladı, Recai'nin sandalyede asılı duran pantolonunun cebinden kloroform şişesini çıkardı.

Cingöz kadına seslendi:

"Getir şişeyi... Yaklaş... Bir mendile azıcık boşalt.. Hah... Koklat..."

Kadın, Recai'nin söylediklerini tamamıyla yapıyordu. Mehmet Rıza başını kloroformdan kurtarmak için yüzü koyun çevirmek istiyor, fakat Cingöz'ün parmakları altında boğulmaktan ürkerek buna muvaffak olamıyordu. Nihayet yavaş yavaş yüzünden kan çekilmeye, nefesleri sıklaşmaya, göz kapakları ağır ağır kapanmaya başladı. Birkaç nefesten sonra, Sertaharri Mehmet Rıza, tamamıyla bayılmıştı.

Cingöz ayağa kalktı, şişeyi masanın üstüne koydu. Heyecandan beti benzi atan Melahat'ı kolundan çekerek yatağa soktu:

"Üşüyeceksin cicim, yat. Korkma. Cingöz'e hiçbir şey olmaz. Yine Mehmet Rıza'yı aldattım. Zavallı içeriki odada adamlarım var zannetti. İşte böyle zeki polis memurları, bazen ufacık bir hileye aldanırlar."

Kadın cevap vermiyor bir harika seyrediyormuş gibi, Recai'ye şaşkın gözlerle bakıyordu.

Cingöz, pantolonunun cebinden bir ip çıkardı, cansız gibi uyuyan Rıza'ya yaklaştı, ellerini ve ayaklarını sımsıkı bağladı, sonra pencere kenarında duran telefonu açtı, matmazele bir Beyoğlu numarası verdi.

"Alo!.. Halit Bey... Halit Bey orada mı? Halit Bey... Evet... Peki... Halit sen misin? Ha... Tamam... Nasılsın? Hâlâ mı kumar? Seni şu cenabet oyundan vazgeçiremedim vesselam. Otuz lira mı kaybettin?.. Bir şey değil... Fakat artık yeter... Otomobilini al buraya gel... Kaçmak lazım... Rıza burada uyuyor... Hele gel sen. Anlatırım tehlike yok... Korkma... Çabuk gel ama..."

Telefonu kapattıktan sonra, masanın üstünden bir bardak su aldı Rıza'nın yüzüne serpiştirdi.

Sertaharri memuru, bu ilk su temasıyla uyanmadı. Cingöz Recai, zabıta memurunun yüzüne hafif şamar vurdu, saçlarını kulaklarını, burnunu çekti. Rıza yavaş yavaş göz kapaklarını kımıldattı uyandı.

Cingöz Recai gülüyordu:

"Vakti şerifler hayırlı olsun sevgili üstat... Rahat uyudunuz mu?" diye sordu.

Zabıta memuru öfkeyle cevap verdi:

"Allah belanı versin!"

"Kızmaya hakkın var Rıza Bey... Bu akşam çok yoruldun... Fakat bu iş başka türlü sökmez. Meşakkati çoktur."

Mehmet Rıza Bey, hâlâ geçmeyen öfkesiyle homurdandı:

"Ben sana gösteririm."

"İnşallah."

"İnşallah değil, sen benim elime geçeceksin."

"Geçmem dedim. Bu akşam da kaçtım işte."

"Bu akşam kaçtın ama..."

Sertaharri memuru içini çekti.

Cingöz pencereden bakıyor, Halit'in otomobilini bekliyordu. Melahat'a hitap etti:

"Cicim sen burada kalamazsın artık benimle beraber geleceksin."

Kadın çamaşırlarını ve elbiselerini giyiyordu:

"Tabii."

Cingöz sordu:

"Beraber götürebilecek eşyan var mı?"

Kadın, gözlerini etrafında gezdirerek cevap verdi:

"Çok bir şey yok. Birkaç elbise, çamaşırlarım filan var.."

"Eşya sana ait değil zannederim."

"Hayır... Ben bu apartmanı dayalı döşeli tuttum."

"Pekâlâ... Derhal sana ait eşyanı, elbiselerini filan bavula koy. Bavulun var mı?"

"Var."

"Şimdi otomobil gelecek. Hemen hareket etmeye mecburuz."

Melahat elbiselerini giydikten sonra, telaşla öteki odalara giderek bütün eşyalarını araştırdı, topladı.

Cingöz Recai, keyfi yerine gelen Mehmet Rıza'yla şakalaşıyordu:

"Rıza Bey... Vallahi inanmazsın... Şu memlekette en çok takdir ettiğim adam sensin. Ve emin ol ki senden korkuyorum. Günün birinde beni enseleyebileceğini dü-

şünüyorum da tüylerim ürperiyor."

Mehmet Rıza da:

"Zerre kadar şüphen olmasın. Benim elinden yakanı güç kurtaracaksın."

"Şayet beni yakalarsan, çok işkence yapar mısın Rıza Bey? Yani bana karşı hıncın var mı?"

"Sana çok hıncım var ama... Zeki olduğun için hoşuma gidiyorsun fakat şakayı bırakalım... Şu ellerimi çöz... Bileklerim acımaya başladı."

"Ellerin o kadar nazik mi Rıza Bey?"

Alay etme Cingöz... Sahi söylüyorum... İpler bileklerimi bıçak gibi kesiyor."

"İp kelepçeden daha hafiftir. Eğer sen benim ellerime kelepçe geçirseydin daha fena azap çekecektim."

"Ama düşün ki sen de benim elime geçecek olursan, pek fena canını yakarım."

Cingöz Recai, yere eğildi, Rıza'nın revolverini aldı, sertaharriye yaklaştı:

"Dur bari tabancanı cebine koyayım. Bir de revolversiz kalırsan ayıp olur. Silah insanın namusudur."

Revolveri Mehmet Rıza'nın ceketinin cebine koyarken, elini taharri memurunun yüzündeki sakala götürdü, sahte kılları çekip çıkardı:

"Sakalı acele takmışsın galiba Rıza Bey... Suratına iyice yapışmamış."

"Senin Halit'in otomobilinin arkasında taktım."

"Aşkolsun... Acemi bir adam seni tanımazdı."

"Sen de tanıyamazdın."

"Ben seni gözlerinden tanırım Rıza Bey... Eğer mantara basmamak istiyorsan bana karşı hiç tebdili kıyafete çalışma."

Bu sırada kadın bavulunu hazırlamıştı. İçeri girdi.

"Ben hazırım Cingöz!" dedi.

Cingöz'ün Mehmet Rıza ile ahbapça konuştuklarını görünce, gülerek sordu:

"Ne o, şimdi de ahbap mı oldunuz?"

Recai, Mehmet Rıza'nın yanaklarını okşayarak, Melahat'a cevap verdi:

"Biz eskiden beri Mehmet Rıza ile can ciğer ahbabız."

Sokakta bir otomobil motorunun gürültüsü işitiliyordu. Cingöz Recai pencereye koşarak bağırdı:

"Bizim Halit geldi, haydi."

Melahat bavulu kaldırıyordu, Cingöz bavulu kadının elinden aldı:

"Erkekler dururken kadınlar zahmet etmezler, sen yalnız bana bir mavi boncuk bul."

"Ne yapacaksın?"

"Bul... Haydi."

Kadın oradan dışarı çıkarken, Recai arkasından bağırdı: "Bir de sarımsak!"

Recai, hayretle bakan serhafiyeye fikrini izah etti:

"Bu akşam çok yoruldun Rızacığım... Sana bir madalya takmak istiyorum."

Melahat, bir mavi boncukla sarımsak getirdi. Cingöz bunları bir çengelli iğneye geçirdikten sonra Mehmet Rıza'nın fesine taktı. Sonra cebinden küçük bir kâğıt çıkardı. Kurşun kalemle bu kâğıda birkaç kelime yazdı, onu da sertaharri memurunun göğsüne bir iğne ile iliştirdi.

Sonra başını pencereden uzatarak, apartmanın önüne gelen otomobile bağırdı:

"Halit, sen misin?"

"Benim usta."

"Benzinin var mı?"

"Var uzağa mı gideceğiz?"

"Evet, iyi yolumuz var."

Camı kapadı. Mehmet Rıza'ya döndü:

"Allahaısmarladık Rızacığım, kusura bakma. Bu akşam böyle oldu, inşallah başka vakit intikamını alırsın. Biz daima karşı karşıyayız. Yakında otuz bin liralık bir iş yapacağım. O zaman görüşürüz. Sakın canın sıkılmasın. Bunlar hep talih meselesidir. Gün olur ki sen beni yakalarsın; unutma ki biz birbirimize hem düşman, hem dostuz. Eğer darda kalırsan bana müracaat et. Şimdi, biz giderken, apartman kapıcısına haber bırakırız. Biraz sonra polis arkadaşların gelir, seni kurtarırlar."

Cingöz Recai, bu sözleri söyledikten sonra, Melahat'le birlikte apartmandan çıktı, otomobile bindi, gittiler.

***

Yarım saat sonra apartmana giren polis memurları, Mehmet Rıza'yı eli kolu bağlı, arka üstü yere yatmış buldular. Fesine takılan sarımsakla nazar boncuğunu görünce, meşhur zabıta memuruna karşı hissettikleri hürmete rağmen kahkahalarla gülmekten kendilerini alamadılar.

Cingöz Recai'nin, Mehmet Rıza'nın göğsüne iliştirdiği kâğıt parçasında da şu kelimeler vardı:

"İşbu nazar boncuğu ile sarımsak madalyası, meşhur Sertaharri Mehmet Rıza Bey'e fedakârlığına ödül olarak Cingöz Recai tarafından verilmiştir."

SON

CİNGÖZ RECAİ,

FANTOMALARA,
ARSEN LÜPENLERE TAŞ
ÇIKARAN,

CİN OĞLU CİN,

ÇAPKIN VE KİBAR

BİR İSTANBUL SERSERİSİDİR.

SERGÜZEŞTLERİNİ OKURKEN
İNSANIN PARMAĞI
AĞZINDA KALIR.